

Reial Decret-Llei 2/2024, de 21 de maig, que adopta mesures urgents, per la simplificació i millora del nivell assistencial de la protecció per desocupació i per completar la transposició de la Directiva (UE) 2019/1158 (...) relativa a la conciliació de la vida familiar i la vida professional dels progenitors i els cuidadors (...).

El dimecres, 22 de maig es va publicar al BOE, el Reial Decret-Llei 2/2024, de 21 de maig pel qual s'adopten mesures urgents, per la simplificació i millora del nivell assistencial de la protecció per desocupació i per completar la transposició de la Directiva (UE) 2019/1158 (...) relativa a la conciliació de la vida familiar i la vida professional dels progenitors i els cuidadors (...). Aquesta norma recull diverses reformes que a continuació resumirem:

1. Concurrencia de convenis. Nova estructura de la negociació col·lectiva.

Objectiu: Millorar la regulació de la negociació col·lectiva en l'àmbit de les comunitats autònomes, assegurant l'aplicació dels acords o convenis més favorables per les persones treballadores.

Articles que es modifiquen: Article 84 de l'Estatut dels treballadors (d'ara en endavant ET), concurrència de convenis col·lectius.

Contingut: Els convenis col·lectius i els acords interprofessionals d'àmbit autonòmic, tindran prioritat aplicativa sobre qualsevol altre conveni sectorial o acord d'àmbit estatal, sempre que estiguin aprovats per les organitzacions amb legitimitat inicial. Aquesta prioritat aplicativa però, queda condicionada a que es fixi una regulació més beneficiosa que en el conveni col·lectiu sectorial estatal.

Els convenis col·lectius provincials, sempre i quan es reguli en els acords interprofessionals d'àmbit autonòmic i siguin més favorables per a les persones treballadores, tindran prioritat aplicativa respecte els convenis o acords estatals.

Entrada en vigor: 23/05/2024.

2. Subsidi per desocupació.

Objectiu: Ampliar el nivell de cobertura del subsidi, eliminat llacunes de desprotecció, simplificant i millorant els requisits d'accés i manteniment de la cobertura i es garanteixen per a les persones beneficiaries dels subsidis, l'accés als itineraris

personalitzats d'ocupació amb l'objectiu de millorar la seva ocupabilitat i fomentar la seva inserció laboral.

Articles que es modifiquen: Articles 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 282, 286 y 287 de la Llei General de Seguretat Social (LGSS d'ara en endavant) i introduint les disposicions addicionals necessàries per a la seva adequació.

Contingut:

- **Persones destinatàries:** persones desocupades que han perdut la seva feina o bé han esgotat la prestació contributiva corresponent. Podran accedir-hi les persones de més de 45 anys sense responsabilitats familiars sempre que hagin esgotat una prestació contributiva de 360 dies i també aquelles persones que acreditin períodes cotitzats inferiors a 6 mesos, encara que no tinguin responsabilitats familiars. Podran accedir a aquest subsidi assistencial les persones treballadores eventuais del sector agrari (article 274 de la LGSS).

Acreditació responsabilitats familiars	Edat en la data que s'esgoti la prestació	Durada de la prestació per desocupació esgotada	Durada màxima del subsidi
Indiferent	Menys de 45 anys	Igual o superior a 360 dies	6 mesos
	Més de 45 anys	Igual o superior a 120 dies	
Si	Indiferent	Igual o superior a 180 dies	30 mesos

- **Requisits d'accés i manteniment:** es suprimeix el temps d'espera d'un mes des de la data d'esgotament de la prestació contributiva (article 276 de la LGSS) i es modifica la manera actual de considerar les responsabilitat familiars en els subsidis amb càrregues familiars, així doncs no s'exclourà a la persona sol·licitant per rebre rendes pròpies per sobre del 75% del salari mínim interprofessional (SMI). S'estableix que existiran responsabilitats familiars quan el total de les rendes de la unitat familiar entre el número de persones que el formen, inclosa la persona sol·licitant, no superi el 75% del SMI (article 275 de la LGSS).
- **Durada dels subsidis quan s'esgoti la prestació contributiva:** es simplifica la durada d'aquest tipus de subsidis igualant la durada, amb independència de l'edat, pel subsidi quan s'esgoti la prestació contributiva amb responsabilitats familiars; es manté la durada de subsidi per cotitzacions insuficients, proporcional al número de mesos cotitzats (article 277 de la LGSS).

Període mínim d'ocupació cotitzada	Acreditació de responsabilitats familiars	Durada màxima del subsidi
90 dies	Indiferent	3 mesos
120 dies	Indiferent	4 mesos
150 dies	Indiferent	5 mesos

180 dies	Indiferent	6 mesos
	Si	21 mesos

- **Quantia dels subsidis quan s'esgoti la prestació contributiva i de cotitzacions insuficients:** es modifica aquesta quantia introduint una fórmula de quantia decreixent, en tres trams, i s'elimina la deducció proporcional en funció de les hores treballades a temps parcial i, per últim, s'incorpora a la regulació d'aquesta quantia una previsió pels supòsits d'accés a aquest tipus de prestació des d'una situació de reducció de jornada per naixement de fill o filla, guarda legal, víctimes de violència de gènere i altres casos regulats (article 278 de la LGSS):

Primers 180 dies del subsidi	95% IPREM
Dies 181 – 360	90% IPREM
A partir del dia 361	80 % IPREM

- **Es millora el dret dels subsidis quan s'esgoti la prestació contributiva, per cotitzacions insuficients i per emigrants retornats i víctimes de violència de gènere o sexual:** se'ls hi reconeix el subsidi per períodes trimestrals i els requisits de carència de rendes o de responsabilitats familiars s'han de complir només en el mes natural anterior a la data de la sol·licitud inicial del subsidi i de cadascuna de les pròrrogues, sense que sigui necessari revisar i verificar si es manté aquesta situació durant els tres mesos reconeguts del subsidi. El requisit de rendes o responsabilitats familiar es configura com un requisit d'accés al dret inicial i a cadascuna de les pròrrogues del subsidi, que s'acreditarà mitjançant una "declaració responsable" de les rendes rebudes durant el mes anterior. La veracitat de les dades es constatarà mitjançant les corresponents declaracions tributàries.
- **Subsidi per a majors de 52 anys:** Es manté el subsidi, així com la quantia, que no es modifica però s'amplia la durada del subsidi i s'amplien les cotitzacions per la contingència de jubilació (article 280 de la LGSS).
- **Compatibilitat dels subsidis:** es modifica la compatibilitat d'aquests subsidis amb el treball per compte aliena, a temps complert o a temps parcial, establint la compatibilitat durant un màxim de 180 dies, en una o varies relacions laborals, amb l'objectiu de no penalitzar la reincorporació al treball. En aquests supòsits, el subsidi es rebrà com un complement de recolzament a l'ocupació. La compatibilitat del subsidi també serà possible amb les percepcions econòmiques obtingudes per l'assistència a accions de formació professional o en el treball o per realitzar pràctiques acadèmiques externes que formin part del pla d'estudi.
- **Unificació de la protecció per desocupació de les persones treballadores eventuais agràries:** se'ls hi reconeix el dret al subsidi per desocupació, eliminant

les anteriors restriccions sobre la durada de la prestació contributiva i sobre el còmput recíproc dels períodes d'ocupació cotitzada com eventual agrari per l'accés al subsidi per desocupació per cotitzacions insuficients (articles 286 i 284 de la LGSS).

Entrada en vigor: 23/05/2023 amb algunes excepcions contingudes a les disposicions addicionals, concretament de la DA 54 a la 59 que entraran en vigor l'1/11/2024.

3. Prestació per desocupació.

Objectiu: simplificar la regulació per permetre una major flexibilitat en l'accés i una reducció de les càrregues administratives amb l'objectiu de **facilitar a les persones i a les empreses la tramitació de les prestacions** semblant a la tramitació de les prestacions contributives.

Articles que es modifiquen: Articles 269, 271, 272, 283, 284, 295 i 299 de la LGSS.

Contingut: S'inclouen aspectes que actualitzen la regulació de la protecció per desocupació en general, tant en el nivell contributiu com en l'assistencial.

- **Extinció de la prestació de desocupació per treball acumulats:** es contempla aquest tipus d'extinció per treballs acumulats iguals o superiors a 12 mesos. Davant aquest fet, sempre que s'hagi reprès la prestació per desocupació entre ells, la persona treballadora podrà optar per reobrir el dret inicial o percebre la prestació generada per les noves cotitzacions efectuades (article 269 de la LGSS).
- **Es clarifiquen alguns supòsits de suspensió de la prestació per desocupació** (article 271 de la LGSS): en casos d'imposició de sancions per infraccions lleus i greus, en casos de condemna que impliquin la privació de llibertat, entre altres.
- **Es milloren i es concreten les situacions en les que es reprendrà la prestació per desocupació:** es reprendrà d'ofici per l'entitat gestora després de les suspensions per possibles infraccions o prèvia sol·licitud de la persona treballadora fixa discontinua que hagués perdut la seva prestació per no reincorporar-se sense causa justificada per una crida acreditant una nova situació legal de desocupació, entre altres situacions.
- **S'afegeixen dues causes d'extinció de la prestació per desocupació** (article 272 de la LGSS):
 - Realització de treballs per compte pròpia, per temps igual o superior a 24 mesos en els cas de persones treballadores per compte pròpia que causin

alta en alguna mutualitat de previsió social alternativa al Règim Especial de la Seguretat Social dels Treballadors per Compte Pròpia o Autònoms.

- Passat el termini de 6 anys des de la data de baixa de la prestació sense haver reprès el dret.

- **Compatibilitats:**

- La prestació per desocupació serà incompatible amb el treball per compte aliena, excepte quan es realitzi a temps parcial i s'hagi sol·licitat la compatibilitat per la persona treballadora.
- El subsidi es compatibilitzarà com a complement de recolzament a l'ocupació per aquelles persones que accedeixin al subsidi per desocupació mantenint un o varis contractes a temps parcial, així com per aquelles que són beneficiàries del subsidi i inicien una relació laboral a temps complet o parcial.
- La quantia del complement de recolzament a l'ocupació es determinarà, cada trimestre, en funció de la jornada pactada a l'inici de la compatibilitat i del trimestre en que es trobi en cada moment la persona perceptora d'aquest complement, d'acord a aquesta taula:

Trimestre en que se encuentre el perceptor respecto al inicio del subsidio	CAE. Empleo a tiempo completo (% IPREM)	CAE. Empleo a tiempo parcial $\geq 75\%$ de la jornada (% IPREM)	CAE. Empleo a tiempo parcial $<75\%$ y $\geq 50\%$ de la jornada (% IPREM)	CAE. Empleo a tiempo parcial $<50\%$ de la jornada (% IPREM)
En el 1 trimestre.	80	75	70	60
En el 2 trimestre.	60	50	45	40
En el 3 trimestre.	40	35	30	25
En el 4 trimestre.	30	25	20	15
En el 5 trimestre y siguientes.	20	15	10	5

- El complement de recolzament a l'ocupació es rebrà sempre i quan es mantingui la relació laboral que la va originar.
- La prestació contributiva per desocupació serà incompatible amb el treball per compte aliena quan el salari brut mensual sigui superior al 375% de l'IPREM de la manera que s'estableixi reglamentàriament.

Entrada en vigor: 23/05/2024.

4. Modificació del permís per cura del lactant.

Objectiu: Generalitzar la possibilitat d'acumular les hores retribuïdes d'absència per cura de lactant.

Articles que es modifiquen: Article 37.4 de l'ET, descans setmanal, festes i permisos.

Contingut: S'elimina la crida a la negociació col·lectiva per l'exercici d'aquest dret, per tant ara és possible qualsevol manera de gaudir-lo, inclosa l'acumulació de les hores retribuïdes d'absència (les antigues hores d'al·letament) com a dret per totes les persones treballadores.

Entrada en vigor: 23/05/2024.

5. Modificacions de la relació especial dels artistes.

Objectiu: Actualitzar el sistema de representació de les persones treballadores del sector.

la previsió d'especialitat en la condició d'elector i elegible.

Articles que es modifiquen: Nova disposició addicional 28ª de l'ET.

Contingut: S'introdueix una actualització del sistema de representació de les persones treballadors d'aquest sector. S'introdueixen regles especials relacionades amb els requisits que han de complir les persones treballadores que vulguin ser electores o elegibles en les eleccions per delegats o delegades de personal o membres del comitè d'empresa. Aquesta modificació permet incrementar els nivells de participació en les eleccions a la representació de les persones treballadores. També es modifica el RDL 1/2023 de 10 de gener, de mesures urgents en matèria d'incentius a la contractació laboral i millora de la protecció social de les persones artistes, en relació al reintegrament de les prestacions indegudes.

Entrada en vigor: 23/05/2024.

6. Modificació de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic.

Objectiu: Incloure de manera expressa les fórmules de treball flexibles com exercici efectiu del dret a la conciliació respecte les persones cuidadores.

Articles que es modifiquen: Article 47 EBEP.

Contingut: Les persones treballadores del sector públic que hagin de tenir cura d'una persona que convisqui al mateix domicili i necessiti d'aquestes cures per un motiu mèdic greu, disposaran de les mesures de conciliació necessàries per atendre el familiar.

Entrada en vigor: 23/05/2024.

7. Altres reformes.

Reforma de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de Seguretat Social.

S'agilitza i modernitza el procediment de comunicació sobre les aportacions econòmiques a realitzar per les empreses amb beneficis que realitzin acomiadaments col·lectius que afectin a persones treballadores de 50 o més anys, per establir la comunicació al SEPE de forma electrònica mitjançant el Certific@ (disposició final tercera). Entrarà en vigor l'1/11/2024.

Reforma de la Llei sobre Infraccions i Sancions de l'Ordre Social (LISOS).

Es modifiquen algunes tipificacions, entre altres, les que citem a continuació (disposició final segona):

- La infracció molt greu de no presentar, en temps i forma la certificació corresponent en els processos d'acomiadament que afectin a persones treballadores de 50 o més anys en empreses amb beneficis.
- S'elimina com infracció lleu la falta d'inscripció com demandant d'ocupació de les persones beneficiària de prestacions.
- Es substitueix la infracció lleu de falta d'acreditació de la cerca activa de feina per l'incompliment de les exigències de l'acord d'activitat

Entrarà en vigor l'1/11/2024.

Altres matèries.

- Garanties per les persones beneficiàries del subsidi per desocupació d'accés a un itinerari o pla personalitzat adequat al seu perfil professional.
- Accés extraordinari a la prestació contributiva per desocupació de les persones treballadores transfrontereres en les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla. Entrarà en vigor l'1/11/2024.
- Regula l'accés al subsidi per desocupació d'emigrants retornats. Entrarà en vigor l'1/11/2024.
- Regula l'accés al subsidi per desocupació de les persones víctimes de violència de gènere o sexual. Entrarà en vigor l'1/11/2024.
- Es fixa un règim per facilitar la transició del subsidi per desocupació a l'ingrés mínim vital (Disposició final quarta). Entrarà en vigor el 23 de juny de 2024, excepte dos apartats molt concrets que entraran en vigor el 22 de novembre de 2024.

- Compromís per portar a terme una avaluació específica de l'eficàcia i l'impacte del nivell assistencial de la protecció de desocupació.
- Reducció del número mínim de jornades reals cotitzades per accedir al subsidi per desocupació o a la renda agrària a favor de les persones treballadores eventuais agràries residents a la Comunitat Autònoma d'Andalusia i Extremadura.
- Modificació del Reglament d'organització i funcionament intern del Consell Econòmic i Social (CES).